

**Datum:** 06. 07. 2023.

**Broj:** 02-06-1040

## **BIH TREBA HITNU REFORMU IZBORNOG ZAKONODAVSTVA: SPRIJEČITI MANIPULACIJE SA BROJANJEM GLASOVA, TRGOVINE BIRAČKIM ODBORIMA, ZLOUPOTREBE JAVNIH RESURSA**

Bosna i Hercegovina treba hitnu reformu izbornog zakonodavstva kako bi se prije održavanja lokalnih izbora ojačao integritet i vratilo povjerenje građana u izborni proces. Zbog toga je neophodno riješiti pitanje manipulacije sa brojanjem glasova i biračkim spiskovima, trgovine biračkim odborima, zloupotrebe javnih resursa i nelegalnog finansiranja političkih partija. To su ključne poruke konferencije „Unapređenje izbornog integriteta“ koju je organizovao Transparency International u BiH (TI BiH), na kojoj je predstavljen i završni izvještaj monitoringa izbornog procesa 2022. godine.

Podaci TI BiH pokazali su ogromno povećanje javne potrošnje u izbornom periodu gdje je preko 313 miliona maraka potrošeno na jednokratna socijalna davanja pred izbore koja se direktno mogu dovesti u kontekst indirektno kupovine glasova. Izvještaj TI BiH je pokazao i da su ključne stranke u BiH prikrile najmanje 1,7 miliona KM troškova izborne kampanje. Takođe je konstatovano da BiH značajno zaostaje za zemljama okruženja koje su regulisale pitanje zloupotrebe javnih resursa i povećanja javne potrošnje u izbornom periodu. Ovo pitanje i dalje nije regulisano Izbornim zakonom BiH koji je izmjenama visokog predstavnika u julu prošle godine samo djelimično sankcionisao zloupotrebe javnih resursa.

Na konferenciji su članovi Centralne izborne komisije predstavili pregled sudske prakse koji je pokazao da je su sankcije koje je izricala ova institucija za zloupotrebu javnih resursa na kraju u velikoj mjeri poništene zbog neadekvatne zakonske definicije i tumačenja koje je zauzeo Sud BiH. Izvještaj CIK-a je takođe pokazao da su zbog sudske prakse i brojne sankcije za trgovinu biračkim odborima na kraju poništene sudskim odlukama zbog čega ovaj problem i dalje predstavlja jedan od ključnih manjkavosti izbornog procesa.

Zbog toga je zaključeno da je neophodno izvršiti reformu izborne administracije kako bi se stalo u kraj trgovini biračkim odborima, a ukazano je i na potrebu uvođenja elektronske identifikacije birača, skenera i drugih rješenja koja bi spriječila krađu glasova i druge nepravilnosti koje su obilježile izborni proces. Takođe neophodno je i regulisati pitanje ponašanja stranaka i kandidata u izornoj kampanji, kako bi se sankcionisale prijetnje biračima i svi drugi oblici pritisaka na građane i zaposlene u javnom sektoru.